

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-09-13

Diarienummer 2023-10249

Handläggare

Kristina Scheuer Krantz

Telefon: 031-368 39 49

E-post: kristina.scheuer-krantz@miljo.goteborg.se

Göteborgs Stads avgifter för miljö- och klimatnämndens information till allmänheten enligt Sevesolagstiftningen

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden upphäver miljö- och klimatnämndens beslut den 17 oktober 2023, § 186, om att godkänna förvaltningens förslag till Göteborgs Stads taxa för miljö- och klimatnämndens verksamhet enligt Sevesolagstiftningen vad avser information till allmänheten.
2. Miljö- och klimatnämnden fastställer förvaltningens förslag om Göteborgs Stads avgifter för miljö- och klimatnämndens information till allmänheten enligt Sevesolagstiftningen i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 1.
3. Miljö- och klimatnämnden beslutar att Göteborgs Stads avgifter för miljö- och klimatnämndens information till allmänheten enligt Sevesolagstiftningen ska gälla från och med den 1 oktober 2024.

Sammanfattning

Miljö- och klimatnämnden beslutade den 17 oktober 2023, § 186:

- att godkänna förvaltningens förslag till Göteborgs Stads taxa för miljö- och klimatnämndens verksamhet enligt Sevesolagstiftningen vad avser information till allmänheten och
- hemställa att kommunfullmäktige ska fastställa att taxan ska gälla från och med den 1 januari 2024.

Kommunstyrelsens beslutade att avslå nämndens framställan den 20 mars 2024, § 236, med anledning av att avgifter som inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt kan beslutas av egen nämnd. Nämnden behöver därför nu besluta om att upphäva sitt tidigare beslut om förslag till taxa och anta förvaltningens nya förslag om Göteborgs Stads avgifter för nämndens information till allmänheten enligt 14 § Sevesolagen. Det nya förslaget innehåller två förändringar i jämförelse med tidigare godkänt förslag till taxa. Den ena förändringen innebär att 6 §, som handlar om överklagande av avgiftsbeslut enligt förvaltningslagen, ska utgå eftersom det saknas en tydlig bestämmelse om överklagbarhet. Om överklagande ska ske genom förvaltningsbesvär eller laglighetsprövning kan därför endast tydliggöras genom en rättslig prövning. Den andra förändringen innebär att ordet ”taxa” i rubriken byts ut mot ”avgifter”, för att särskilja det från nämndens taxor för områden där nämnden har ett tillsynsansvar och tydliggöra

vilken nivå som avgiften har fattats på. Alltså att nämnden enligt sitt reglemente beslutar om avgifter som inte är av principiell beskaffenhet eller större vikt och att kommunfullmäktige beslutar om taxor.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förväntad inverkan på stadens driftskostnader

Miljö- och klimatnämnden kommer att ha kostnader för en aktiv informationsinsats minst vart femte år. Kostnaden för nämndens handläggning kommer att beräknas genom att den faktiskt nedlagda tiden (i timmar) för inhämtning, sammanställning och annan hantering av information om Sevesoverksamheterna multipliceras med den för året gällande timtaxan för miljö- och klimatnämndens miljöbalkstillsyn. Till detta kommer kostnaderna för produktion och distribution av informationsmaterialet. Distributionen kan ske fysiskt eller digitalt. I dagsläget går det inte att ange kostnadernas storlek.

Förväntad inverkan på verksamhetsutövare

Den totala kostnaden för den aktiva informationsinsatsen föreslås fördelas lika mellan Sevesoverksamheterna som tillhör den högre kravnivån i kommunen. För närvarande finns 25 sådana verksamheter med en årlig omsättning från cirka åttio miljoner kronor till flera miljarder kronor. Verksamheterna informeras om grunderna för debiteringen innan arbetet med informationsinsatsen påbörjas. Avgiften faktureras efter genomförd informationsinsats.

Kostnadens storlek som den enskilda verksamheten kommer att påverkas av beror på nämndens nedlagda handläggningstid för inhämtning, sammanställning och annan hantering av information om Sevesoverksamheterna, antal Sevesoverksamheter som tillhör den högre kravnivån och den gällande timtaxan för miljö- och klimatnämndens miljöbalkstillsyn. Avgiftens storlek påverkas även av kostnaden för produktion av antal informationsexemplar och distribution av informationsmaterialet inom de områden där det är aktuellt att informera. I relation till verksamheternas omsättning bedömer förvaltningen att avgiften för informationsinsatsen kommer att vara liten.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Göteborgs Stads avgifter för miljö- och klimatnämndens information till allmänheten enligt Sevesolagstiftningen
2. Tabell som jämför nämndens tidigare förslag till taxa med det nya förslaget om avgifter

Ärendet

Genom kommunstyrelsens beslut den 20 mars 2024, § 236, avslogs miljö- och klimatnämndens framställan gällande ny taxa för nämndens verksamhet enligt Sevesolagstiftningen. Motiveringen var att avgifter som inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt kan beslutas av egen nämnd. Nämnden behöver nu dels upphäva sitt tidigare beslut om förslag till taxa, dels fatta ett nytt beslut om de kostnader som uppstår i samband med nämndens arbete med information till allmänheten enligt 14 § Sevesolagen.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

För att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna för människor och miljö har det så kallade Sevesodirektivet antagits på europeisk nivå. Arbetet påbörjades efter en allvarlig och uppmärksammas olycka den 10 juli 1976 i staden Seveso i norra Italien.

När begreppet Sevesolagstiftning används avses här lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Till Sevesolagstiftningen räknas även förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2015:8) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Information till allmänheten

Varje kommun som inom sitt geografiska område har Sevesoverksamheter har det utpekade ansvaret för att se till att allmänheten får tillgång till aktuell information om de verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen. Det innebär att kommunen har ansvar för att informera allmänheten om samtliga Sevesoverksamheter som finns i kommunen. I Göteborg finns för närvarande 32 sådana verksamheter, varav 25 omfattas av den högre kravnivån. Det är mängderna kemikalier som hanteras som avgör om verksamheten tillhör den högre eller lägre kravnivån.

Information för den högre kravnivån ska aktivt lämnas till allmänheten minst vart femte år och hållas aktuell och tillgänglig däremellan. Information ska också ges när väsentliga förändringar har genomförts vid en verksamhet. I vissa områden kan det finnas behov av kortare intervall mellan informationsinsatserna, exempelvis i områden med stor in- och utflyttning, även om det inte uttryckligen föreskrivs i Sevesolagstiftningen. Utöver en aktiv informationsinsats minst vart femte år, ska informationen alltid finnas tillgänglig via kommunens och räddningstjänstens hemsidor.

Den information som aktivt ska lämnas till allmänheten ska också lämnas till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten om områdena där aktiviteterna bedrivs kan påverkas av en allvarlig kemikalieolycka.

I bilaga 4 till Sevesoförordningen anges vilken information som ska tillhandahållas allmänheten på både den lägre och högre kravnivån. På MSB:s hemsida¹ finns mer information samt vägledningen Att informera allmänheten enligt Sevesolagen².

Det finns ingen anvisning i regelverket eller vägledningen om hur allmänheten ska informeras ”aktivt” om verksamheter som tillhör den högre kravnivån, utan det är upp till varje kommun att avgöra. Förvaltningen tänker sig att det exempelvis kan ske genom framtagande och distribution av en informationsfolder som skickas ut efter att distributionsområdets storlek och vilka aktörer inom området som ska ha del av informationen har utretts.

Enligt 14 § lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ska verksamhetsutövaren svara för kostnaderna för den information som ska lämnas.

Nämnden beslutade den 17 oktober 2023, § 186, att godkänna förvaltningens förslag till Göteborgs Stads taxa för miljö- och klimatnämndens verksamhet enligt Sevesolagstiftningen vad avser information till allmänheten och hemställde att kommunfullmäktige skulle fastställa att taxan skulle gälla från och med den 1 januari 2024.

Kommunstyrelsen beslutade den 20 mars 2024, § 236, att avslå nämndens framställan gällande ny taxa för nämndens verksamhet enligt Sevesolagstiftningen med hänvisning till att avgifter som inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt kan beslutas av egen nämnd.

Nämnden behöver nu fatta beslut om att upphäva beslutet från den 17 oktober 2023, § 186, och fatta ett nytt beslut om avgiftsuttag från verksamhetsutövarna i samband med arbetet att ta fram information till allmänheten för den högre kravnivån enligt 14 § Sevesolagen.

Förvaltningens bedömning

Uppdraget att ansvara för information till allmänheten enligt lagstiftningen har tidigare genomförts av stadsledningskontoret. Under 2023 har stadsledningskontoret konstaterat att detta inte ligger inom deras uppdrag men att det skulle kunna innefattas i miljö- och klimatnämndens ansvarsområde. Av 2023 års reglemente framgick bland annat att nämnden ”ansvarar för uppgifter inom närliggande övriga områden som enligt lag eller annan författning som ankommer på den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet i lagstiftning såsom strålskyddslagstiftningen och lag om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel”. I 2024 års reglemente är ansvaret specifikt utpekat genom att det numera står ”Nämnden ansvarar för de informationsuppgifter som åligger kommunen enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och därtill hörande föreskrifter...”.

Kostnaderna för den information som ska tillhandahållas allmänheten ska verksamhetsutövarna svara för oavsett vilken kravnivå som Sevesoverksamheterna tillhör. I och med att arbetet att ta fram information för den lägre kravnivån inte innebär

¹ [Sök \(msb.se\)](https://www.msb.se)

² [Information till allmänheten i närheten av en Sevesoverksamhet \(msb.se\)](https://www.msb.se)

mycket arbete bedöms det befogat att endast ta ut avgifter för verksamheter inom den högre kravnivån.

Förvaltningens tidigare förslag på taxa som godkändes vid nämndens sammanträde den 17 oktober 2023 har använts som förlaga för det nya förslaget ”Göteborgs Stads avgifter för miljö- och klimatnämndens information till allmänheten enligt Sevesolagstiftningen”. Förvaltningen bedömer dock att nämnden inte kan ta ett nytt beslut om att fastställa nämndens tidigare förslag till taxa utan viss revidering.

Förvaltningen föreslår att 6 § i det tidigare förslaget utgår. Det tidigare förslaget till taxa angav att avgiftsbeslut skulle kunna överklagas genom förvaltningslagens bestämmelser. Sevesolagstiftningen innehåller emellertid inte någon bestämmelse om att en kommuns avgiftsbeslut kan överklagas. Det råder oklarhet om ett avgiftsbeslut i avsaknad av en tydlig bestämmelse om överklagbarhet i speciallagstiftningen medför att beslutet kan överklagas genom förvaltningslagens bestämmelse om överklagande. Frågan om ett sådant beslut kan överklagas genom förvaltningsbesvär eller genom kommunallagens bestämmelse om laglighetsprövning kan endast klargöras genom en rättslig prövning. Upplysningsbestämmelsen om överklagande bör därför utgå.

Förvaltningen föreslår också att ordet ”taxa” i rubriken byts ut mot ”avgifter”. Enligt Stadens anvisning för hantering av taxor och avgifter finns det förvisso inte någon exakt definition av vad som skiljer taxor, avgifter och priser åt. Förvaltningen bedömer ändå att det finns anledning att inte kalla det för taxa för att särskilja det från nämndens taxor för områden där nämnden har ett tillsynsansvar. Genom att inte kalla det för taxa tydliggörs också vilken nivå som avgiftsdokumentet har fattats på. Detta korresponderar med nämndens reglemente om att det är kommunfullmäktige som beslutar om taxor och nämnden som beslutar om avgifter som inte är av principiell beskaffenhet eller större vikt.

I övrigt motsvarar förslaget innehållsmässigt det av nämnden tidigare godkända förslaget.

Peter Berntsson

Tillförordnad direktör

Kristina Frisén

Tillförordnad avdelningschef